

Stanowisko Stowarzyszenia w sprawie projektu ustawy o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i depozytowej

Warszawa, dnia 14 kwietnia 2004 r.

Polska Koalicja Przemysłowa na Rzecz Opakowań Przyjaznych Środowisku „Eko-Pak” stoi na stanowisku, iż propozycja nowych uregulowań przedstawiona w projekcie ustawy o zmianie ustawy o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i depozytowej jest w większości punktów uzasadniona.

Oceny takiej dokonaliśmy przede wszystkim z punktu widzenia przedsiębiorców objętych obowiązkami, z punktu widzenia środowiska naturalnego oraz Polski jako kraju wchodzącego do Unii Europejskiej i wprowadzającego wspólnotowe standardy ekologiczne.

Rozumiemy, iż zapis zobowiązujący do przestrzegania ustawy „przedsiębiorców, w rozumieniu ustawy o (swobodzie) działalności gospodarczej wprowadzających na terytorium kraju produkty w opakowaniach” dotyczy również zakładów pracy chronionej. Likwidacja ulg w zakresie obowiązku odzysku odpadów opakowaniowych dla zakładów pracy chronionej jest konieczna. Osiąganie celów socjalnych poprzez nierówność w zachowywaniu standardów ochrony środowiska jest bowiem sprzeczne z zasadą zrównoważonego rozwoju obowiązującą w Unii Europejskiej.

Dodanie w art. 1 ustępu 1 c definiuje pojęcie „oznaczenie – rozumie się przez to znak towarowy w rozumieniu przepisów o własności przemysłowej lub firmę lub nazwę przedsiębiorcy”, precyzując obowiązki przedsiębiorców.

W pełni popieramy likwidację kategorii opakowań wielomateriałowych oraz klasyfikowanie ich na podstawie materiału dominującego w składzie. Utrzymywanie kategorii opakowań wielomateriałowych powodowało duże trudności interpretacyjne. W dodatku w prawie unijnym brak jest takiej kategorii odpadów opakowaniowych. Poprawka ta jest także dostosowaniem do przepisów unijnych i umożliwi wliczenie odzyskanych opakowań wielomateriałowych do ogólnej puli odzyskanych opakowań (według kategorii dominującego materiału). Nasze stanowisko w sprawie wycofania kategorii opakowań wielomateriałowych z dnia 17 lutego 2004 r w szczegółach przedstawiające argumenty za usunięciem tej kategorii opakowań przesłaliśmy do Departamentu Polityki Ekologicznej Ministerstwa Środowiska.

Popieramy postulat, iż obowiązek odzysku i recykling odpadów opakowaniowych może być realizowany przez przedsiębiorcę samodzielnie wyłącznie wtedy, gdy jest on wytwórcą odpadów oraz masa tych odpadów, dla których realizowany jest odzysk nie przekracza ilości wytworzonych w danym roku kalendarzowym. Uważamy, iż art. 4 ust.3 w proponowanym brzmieniu eliminuje współpracę z firmami zajmującymi się zbieraniem odpadów czyli np. wszystkich firm obsługujących zbiórkę selektywną. Proponujemy zatem uzupełnić ten zapis o: "z odzyskiem, recyklingiem lub inną formą gospodarki odpadami". Ponadto wiele firm zajmujących się zbiórką selektywną "innych niż należące do gminy" musi uzyskać decyzję Wójta wydaną na podstawie Ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z 13września 1996. W związku z powyższym zapis musi zostać rozszerzony, inaczej wyeliminuje możliwość współpracy z wieloma firmami zajmującymi się zbiórką selektywną, które dostarczają znaczące ilości odpadów do recyklingu.

Proponujemy, aby po otwarciu likwidacji organizacji odzysku odpowiedzialność wracała do przedsiębiorcy za cały rok a nie „od pierwszego dnia miesiąca następującego po otwarciu likwidacji lub ogłoszenia upadłości”. Zapis taki spowoduje, iż przedsiębiorcy będą bardziej kontrolowali organizacje odzysku, a w przypadku likwidacji organizacji odzysku pod koniec roku kalendarzowego Polsce będzie łatwiej dotrzymać wymaganych poziomów odzysku i recyklingu.

Propozycja zmiany ustawy uwzględnia uwagi ze stanowiska „Eko-Pak”-u z października 2003 r. o

podniesieniu kapitału założycielskiego do kwoty 5 mln zł (pkt 5 art. 6 ust. 1) – co ma na celu zwiększenie wiarygodności organizacji odzysku.

W art.11 ust.1b przy obecnym zapisie recyker ma obowiązek potwierdzać recykling tylko na wniosek organizacji lub przedsiębiorcy. Niejasne jest znaczenie słowa "organizacja". Proponujemy dopisać: "na wniosek organizacji odzysku, przedsiębiorców lub dostawców odpadów". W ten sposób firmy zajmujące się zbiórką selektywną lub pozyskujące odpady będą miały możliwość wnioskować o dokument potwierdzający recykling.

Uważamy, iż wprowadzenie obowiązku recyklingu „materiałów reklamy komercyjnej, katalogów handlowych i tym podobnych” nie przyniesie wymiernego efektu ekologicznego. Rozumiemy, iż zamysłem projektu było ograniczenie ilości ulotek /katalogów reklamowych wydawanych przez sieci handlowe oraz finansowe wsparcie selektywnej zbiórki odpadów z papieru i tektury. Powyższy zapis w obecnej formie nakłada dodatkowe obowiązki również na firmy nie wprowadzające odpadów opakowaniowych np. kina, instytucje naukowe, instytucje pożytku publicznego, partie polityczne etc. Wszystkie materiały reklamowe są obecnie zbierane razem z makulaturą gazetową, a nałożenie powyższego obowiązku nie spowoduje wzrostu ilości pozyskiwanej selektywnie makulatury. Wzrośnie natomiast obciążenie biurokratyczne firm, a także skomplikuje system rozliczania poświadczenia odzysku makulatury opakowaniowej oraz makulatury pochodzącej z reklam i ulotek.. Proponowany przepis wprowadza dodatkowe wymagania dla polskich producentów w porównaniu z unijnymi konkurentami, gdzie nie obowiązują takie uregulowania i co za tym idzie mniejszą konkurencyjność polskich przedsiębiorstw.

Obserwując rozwój sytuacji w obszarze zagospodarowania zużytych opakowań, przedsiębiorcy zgłaszają następujące dodatkowe propozycje:

- Uprawnienie gmin, które podpisały umowy z organizacjami odzysku lub korzystające z innych źródeł dofinansowania do ubiegania się o fundusze z opłaty produktowej, co ma na celu zwiększenie efektywności wprowadzania systemu selektywnej zbiórki
- Delegację dla Ministra Środowiska w celu określenia definicji recyklera uprawnionego do wystawiania poświadczeń recykling oraz sposobu prowadzenia rejestru uprawnionych recykerów
- Delegację dla Ministra Środowiska w celu określenia definicji sposobów recyklingu w poszczególnych kategoriach materiałów opakowaniowych. Jasne określenie metod recyklingu wyeliminuje szereg patologicznych zachowań takich jak zaliczenie do recyklingu opakowań papierowych ich sprasowania (belowania).
- Zobowiązanie organizacji odzysku do uczestnictwa w określonej formie izby lub organizacji rozliczeniowej np. będącej częścią władz ds. ochrony środowiska-Agencji Ochrony Środowiska, do której głównych zadań należałoby między innymi:
 - prowadzenie rejestracji podmiotów zobowiązanych (fillers) i organizacji odzysku
 - rejestrowanie raportów o wykonaniu obowiązku przez podmioty zobowiązane i organizacje odzysku
 - analizowanie ilości Kart Potwierdzających Recykling (KPR) wykazywanych przez organizacje odzysku i podmioty samodzielnie wykonujące obowiązek
 - prowadzenie certyfikacji recykerów i upublicznianie ich listy
 - certyfikacja recykerów pod kątem prawnym, technicznym i ekonomicznym
 - oznaczanie posiadanych mocy recyklingowych
 - prowadzenie rejestracji recykerów certyfikowanych
 - dystrybucja pustych ponumerowanych Kart Potwierdzeń Recyklingu
 - prowadzenie rejestracji wszystkich wydanych KPR – na zgłoszenie recyker ma 7 dni od daty wystawienia
 - monitoring wystawiania Kart Potwierdzenia Recyklingu i ich obrotu na wolnym rynku

- Rozliczanie ilości wydanych KPR z mocami recyklingowymi recyklerów
- publiczne udostępnianie zbiorczych wyników odzysku i recyklingu
- Występowanie do organów kontroli (IOŚ, NIK, US, IH) z informacjami o zauważonych nieprawidłowościach i z wnioskami o wszczęcie kontroli.
- Zakaz angażowania środków publicznych w działalność organizacji odzysku dla zapewnienia równych warunków konkurencji.

Według koalicji przemysłowej „EKO-PAK”, skupiającej największych użytkowników i producentów opakowań, uwzględnienie powyższych wniosków poprzez wprowadzenie odpowiednich regulacji prawnych jest obecnie niezbędna dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania systemu odzysku odpadów opakowaniowych w Polsce.